

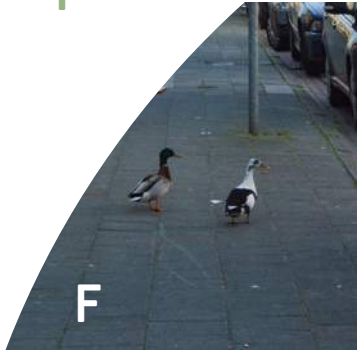
INSPIRATIEFICHE

Ten Eekhave/Conforta

Ten Eekhave / Conforta vandaag

Ten Eekhave / Conforta bestaat uit buurten met kleinschalige arbeiderswoningen en een hoge verzegelingsgraad van binnengebieden en voortuinstraken. Het zuidwestelijke deel is een uitzondering. Rond het Jozef Nellensplein heeft de bebouwing een tuinwijkachtig karakter met veel groen in publiek en privaat domein.

B
F Van Dornestraat

E Van Deynseplein

m Bisschoppenhof

I O.L.V. Bijstandkerk

K Lakborslei

G Heilige Familiekerk

C
D Merksemsesteenweg

H Axi-joma school

J Zorgbedrijf

LEVENDIG LANDSCHAP

De Schijnvallei is één van de 14 landschappen die in het stadsbrede groenplan werden weerhouden als de groene hoofdstructuur van de stad. Ter hoogte van Ten Eekhave kan de landschapsgrens opgewaardeerd worden.

L Schijnvallei

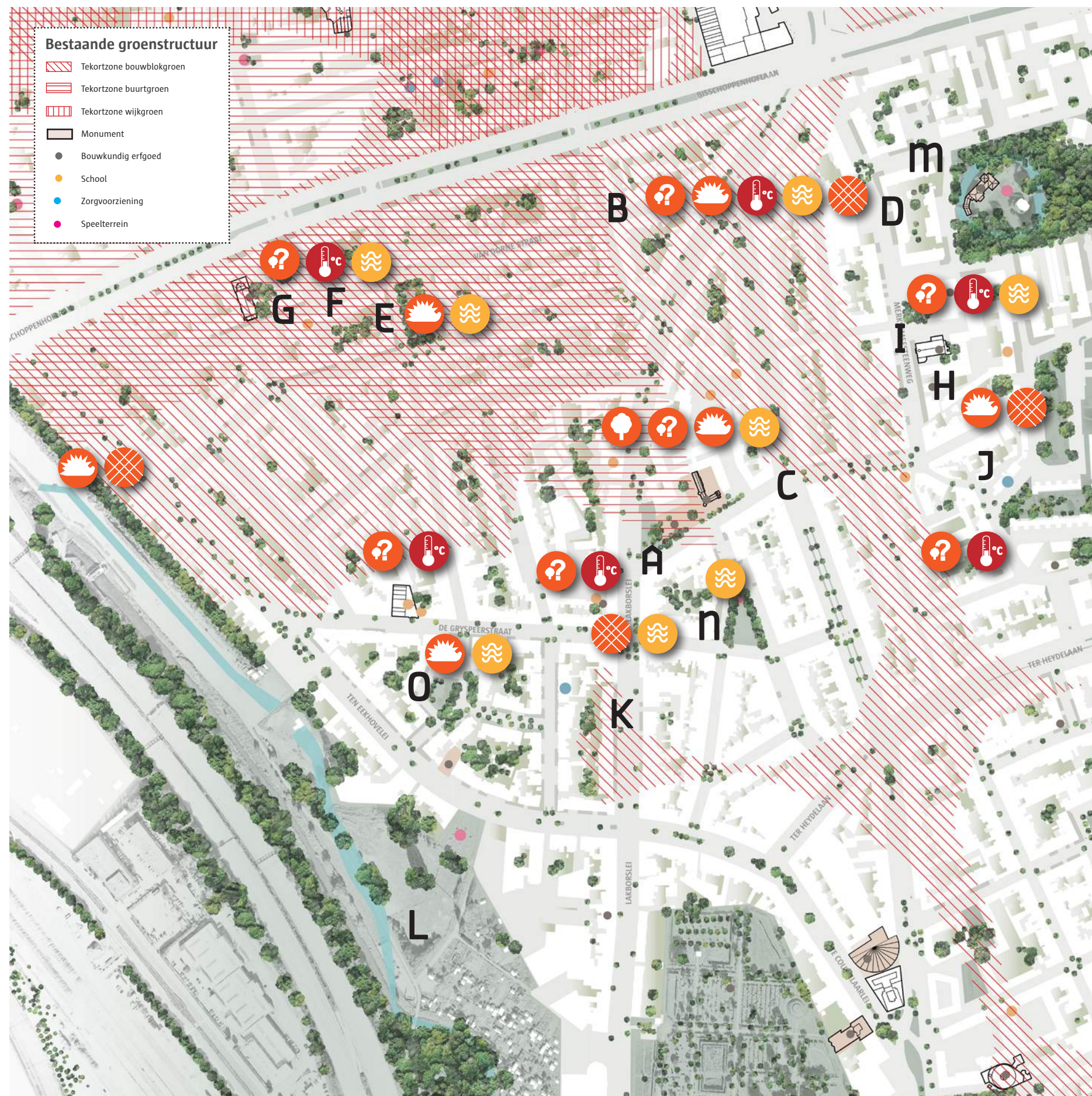
A Drie Torekens

n Bisthoveplein

O Jozef Nellensplein

In dit districtsdeel is er 7,6 m² groen per inwoner. D.i. net meer dan de minimumnorm (4m²/inw). Maar er zijn ook grote tekortzones waar er geen bouwblok- of buurtgroen is. Ten Eekhove / Conforta bestaat uit 71% verharding, 15% publiek groen, 13% groene tuinen en 1% groene voortuinen.

Dit districtsdeel heeft te kampen met wateroverlast vanuit de riolering. De Schijnvallei is gevoelig voor overstroming. Daarom is een aandachtspunt een mogelijke pompuitval, die bijna heel Ten Eekhove / Conforta kan treffen. Het districtsdeel warmt ook sterk op (15°C > Antwerps gemiddelde) en koelt 's nachts weinig af (<4°C). Stenige oppervlakken houden de warmte langer vast. Ten Eekhove / Conforta is gebaat bij ontharding en meer groen.

(Analysenota, 2018, p68-69)

Nieuwe groene plekken in het noordoostelijke deel kunnen de groentekorten invullen. Op meerdere locaties kunnen koelteplekken verfrissing brengen. Groene verbindingen tussen Bremweide en Schijntje maken Ten Eekhove / Conforta beter doorsteekbaar voor mens en dier. Vergroening van het dens weefsel werkt ondersteunend aan deze verbindingen. (Visienota, 2019, p14-15)

verzegeling	publiek groen	voortuin
71%	15%	1%
	7,6 m ² /	tuin
		13%

groen/inw	0,5 ha extra buurtgroen
tekortzone	Tekortzones opgelost d.m.v. 6 extra bouwblokparken en 2 nieuwe buurtparken
natuur	4 extra stapstenen (0,5 ha) en betere bereikbaarheid landschappen
opwarming	6 extra koelteplekken (< 0,5 ha)
waterveilig	1,2 ha groene bufferruimte voor water
verzegeling	Een zachte verbinding tussen de Bremweide en de Schijnvallei

INDICATOREN

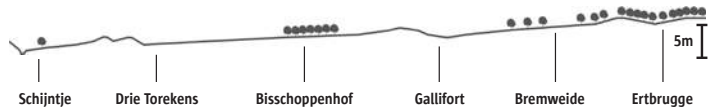
Ten Eekhove / Conforta

inspiratiebeeld

1

GROENE SLINGER VAN DORNE - VAN HEETVELDE

In Conforta is het stratenpatroon noordzuid georiënteerd. In Ten Eekhove zijn de straten oostwest gericht, volgens de landschappelijke overgang van het hoge drogere Glacis van Ertbrugge naar de lagere natte Schijnvallei. In Ten Eekhove ontbreekt een verbinding tussen beide landschappen. Een groene corridor is niet mogelijk, maar een samenspel van enkele straten en stapstenen kan een groen micronetwerk tussen de twee landschappen creëren.

De slinger Van Dorne - Van Heetvelde verbindt het Bisschoppenhofpark met de Schijnvallei. Het Van Deynseplein is de enige plek met bomen. Verderop zijn er de H. Familiekkerk en school Immaculata. Bij de kerk hoort privaat groen, dat tastbaar in het publiek domein aanwezig is. Langs de slinger kunnen twee zoekzones voor nieuwe parken de bouwblokgroentekorten oplossen: Heilige Familie en Van Dorne (d.i. het kruispunt Lakborslei - Confortalei). Bestaande en nieuwe groene plekken vervullen een lokale waterbufferende rol. Het zijn ook allemaal koelteplekken. Zowel Van Deynseplein als Van Dorne kunnen als stapstenen doorheen het stedelijk weefsel functioneren. Vergroening van de Van Dornestraat en Van Heetveldelei kan een aangename verbinding tussen de groene plekken en buurtfuncties creëren. Dankzij schaduwbomen en een groene berm kan koele lucht uit de grote groenzones dieper in dit districtsdeel getrokken worden.

2

GROENE SLINGER GRYSPEER - BERLAIMONT

De stratenslinger Gryspeer - Berlaimont verbindt buurtfuncties zoals enkele scholen, de kerk O.L.V. Bijstand, de parochiezaal, feestzaal Rix en een zorgcentrum met elkaar. Langs de slinger liggen ook drie bestaande groene sproeten: Jozef Nellensplein, Bisthoveplein en Drie Torekens. Er zijn vijf zoekzones voor nieuw bouwblok- (< 0,5 ha) en buurtgroen (> 0,5 ha): Drie Torekens, O.L.V. Bijstand en de schoolsites Inpeeria, Scheppersinstituut en Axi-joma. Vergroening van de Gryspeer- en Berlaimontstraat kan een aangename verbinding tussen de groene plekken en buurtfuncties creëren. Dankzij schaduwbomen en een groene berm kan koele lucht uit de grote parken dieper in het districtsdeel getrokken worden. De slinger zorgt met een opeenvolging van stapstenen voor een lokale doorwaadbaarheid i.f.v. stedelijke soorten.

3

OPEN SCHIJNVALLEI

De Schijnvallei is een natuurlijke overstromingszone. Een deel van het Schijntje helpt wateroverlast in Ten Eekhove / Conforta te voorkomen door ruimte te bieden aan het water, dat zowel vanuit de rivier als vanuit het woonweefsel kan toestromen. De mix van graslanden en bebossing zorgt ervoor dat in de Schijnvallei de temperatuur bij hittedagen 15°C minder toeneemt dan gemiddeld in de stad en het landschap koeler blijft. Ter hoogte van Ten Eekhove verdwijnt het Schijn ondergronds, waardoor de verkoelende impact van de rivier hier niet meer aanwezig is. Zowel i.f.v. verfrissing als waterbuffering kan de relatie tussen de Schijnvallei en Ten Eekhove geoptimaliseerd worden door verzegeling er te beperken (infiltratie) en de toegankelijkheid te verbeteren (koelteplek).

4

POREUS WEEFSEL

In binnengebieden en voortuinstroken kan vergroening helpen om de uitdagingen inzake een klimaatrobuust leefbaar districtsdeel waar te maken. Aanvullend kunnen ook individuele maatregelen m.b.t. infiltratievoorzieningen en gebouwgroen nuttig zijn in dit water- en hittestressgevoelig districtsdeel.

BIODIVERSITEIT

Ter hoogte van Ten Eekhave/Conforta heeft de Schijnvallei een lagere biodiversiteit en is het geen kerngebied. Hier zijn 2 habitats dominant: grasland en moeras. De meeliftende en stadspecifieke soorten uit deze habitats zullen zich ook in de wijk begeven. Dit zijn o.a. bijen. De Schijnvallei is hun brongebied met optimale condities.

In de kleine parken komt de habitat bos/park voor. Soorten zoals merels, mezen en egels vinden er een thuis. Groene tuinen vormen trajecten waarlangs ze zich verplaatsen. Ook microgroen (groenslingers en tegeltuinen) zijn voor deze soorten nuttig.

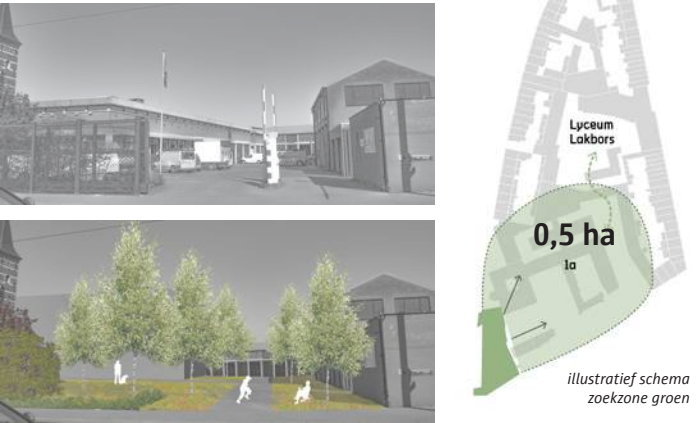
Ten Eekhave / Conforta

ideeën voor een groene slinger Gryspeer - Berlaimont

DRIE TOREKENS

Stadsgebouwen en geprivatiseerd erfgoed met pocketpark. Bij herontwikkeling of -invulling stadseigendom is er potentie om extra publiek groen en een link met de achterliggende school (Lyceum Lakbors) te maken.

- A1** Uitbreiding pocketpark kan de groene plek laten doorgroeien tot een buurtpark en zo groentekortzones oplossen.

B O.L.V. - BIJSTAND

Cluster buurtfuncties (kerk, school, parochiecentrum,...) met groene en verharde open ruimte. Op korte termijn potentie tot koelteplek via openstelling bestaand groen. Later kansen voor doorgroeien tot buurtpark/stapsteen.

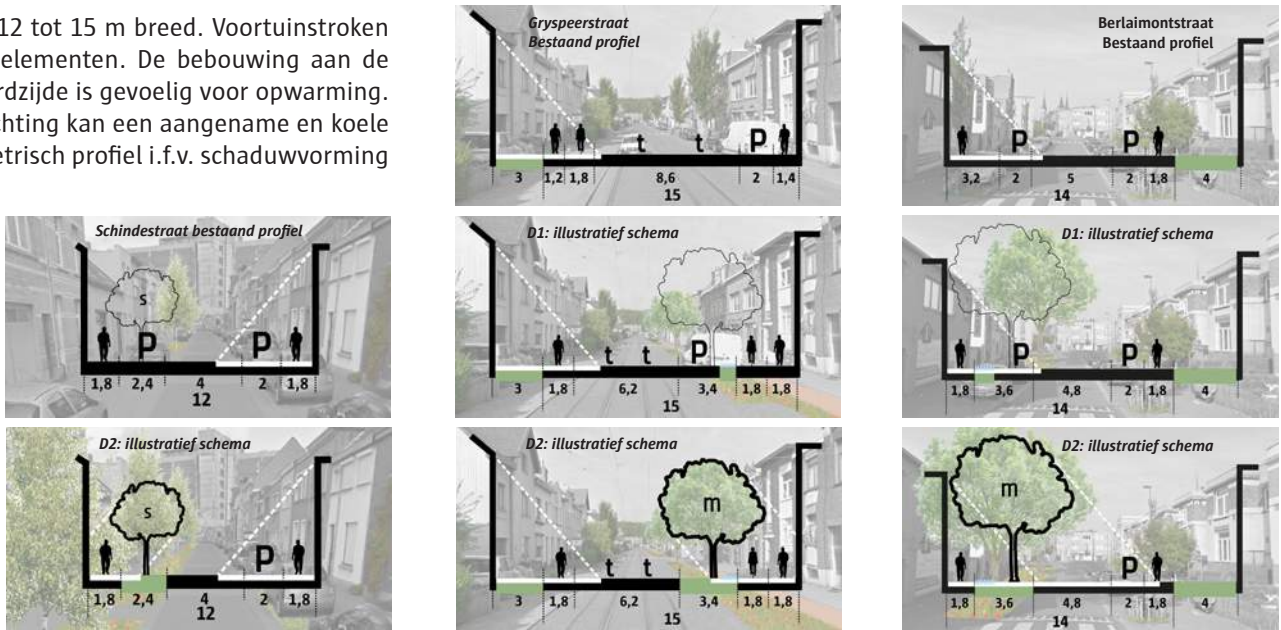
- B1** Openstelling aanwezig groen (1a) en vergroenen open ruimte (1b) kan een extra koelteplek creëren.
B2 Uitbreiding tot buurtpark (0,5ha) bij herontwikkeling site (2a) kan groentekortzones oplossen.

D GRYSPEER/BERLAIMONT

Verbinding tussen Bosuil en Schijnvallei. Straatprofielen van 12 tot 15 m breed. Voortuinstroken afwisselend aan zuid- en noordkant. Weinig publieke groenelementen. De bebouwing aan de zuidzijde beschadwt één derde van het straatprofiel. De noordzijde is gevoelig voor opwarming. Er loopt een tramtraject door de Gryspeerstraat. Door herinrichting kan een aangename en koele trage verbinding gemaakt worden. Voorkeur voor een asymmetrisch profiel i.f.v. schaduwvorming en ontharding. In combinatie met de nodige mobiliteitsruimte kan een gefaseerde vergroening: eerst strategische bomen, dan groeiscenario tot berm in combinatie met alternatief buurtparkeren.

- D1** straatbomen medium (Gryspeerstraat noordzijde en Berlaimontstraat zuidzijde) kunnen de trage verbinding verlevendigen. In het recent aangelegd woonerf-profiel van de Schindestraat kunnen bomen small (noordzijde) ingepast worden.
D2 een groene berm (Gryspeer- en Schindestraat noordzijde, Berlaimontstraat zuidzijde) kan de opwarmende oppervlakte beperken.

E KERKEVELD

Dienstencentrum en serviceflats Zorgbedrijf. Het gebouw vormt een barrière in de groene slinger. Weinig kwaliteit in publiek domein en aansluiting bouwweefsel. Potentie bij (ver)nieuwbouw.

- E1** Groene doorsteek tussen St-Fredegandus- en Schindestraat kan missing link in het groen netwerk oplossen.

F BLIVENS

Verbindingen vanuit de Schindestraat naar het Bisschoppenhof en Bosuil, aansluitend bij de voorzieningencluster. Door straatherinrichting kunnen trage koele verbindingen gemaakt worden. In combinatie met de nodige mobiliteitsruimte, daarbij voorkeur voor een asymmetrisch profiel met ontharding en schaduwvorming.

- F1** Merksemsestwg: bomen small/medium en berm aan oostzijde kunnen de straat verlevendigen.
F2 Merksemsestwg: een groene berm aan de westzijde kan opwarmende oppervlakte beperken.
F3 Blivensstraat: microgroen (gevels,...) kan verkoeling en attractiviteit vergroten.

C SCHOLEN

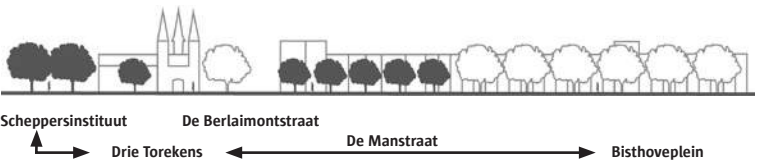
Scholen in binnengebieden van bouwblokken met verharde speelplaatsen.

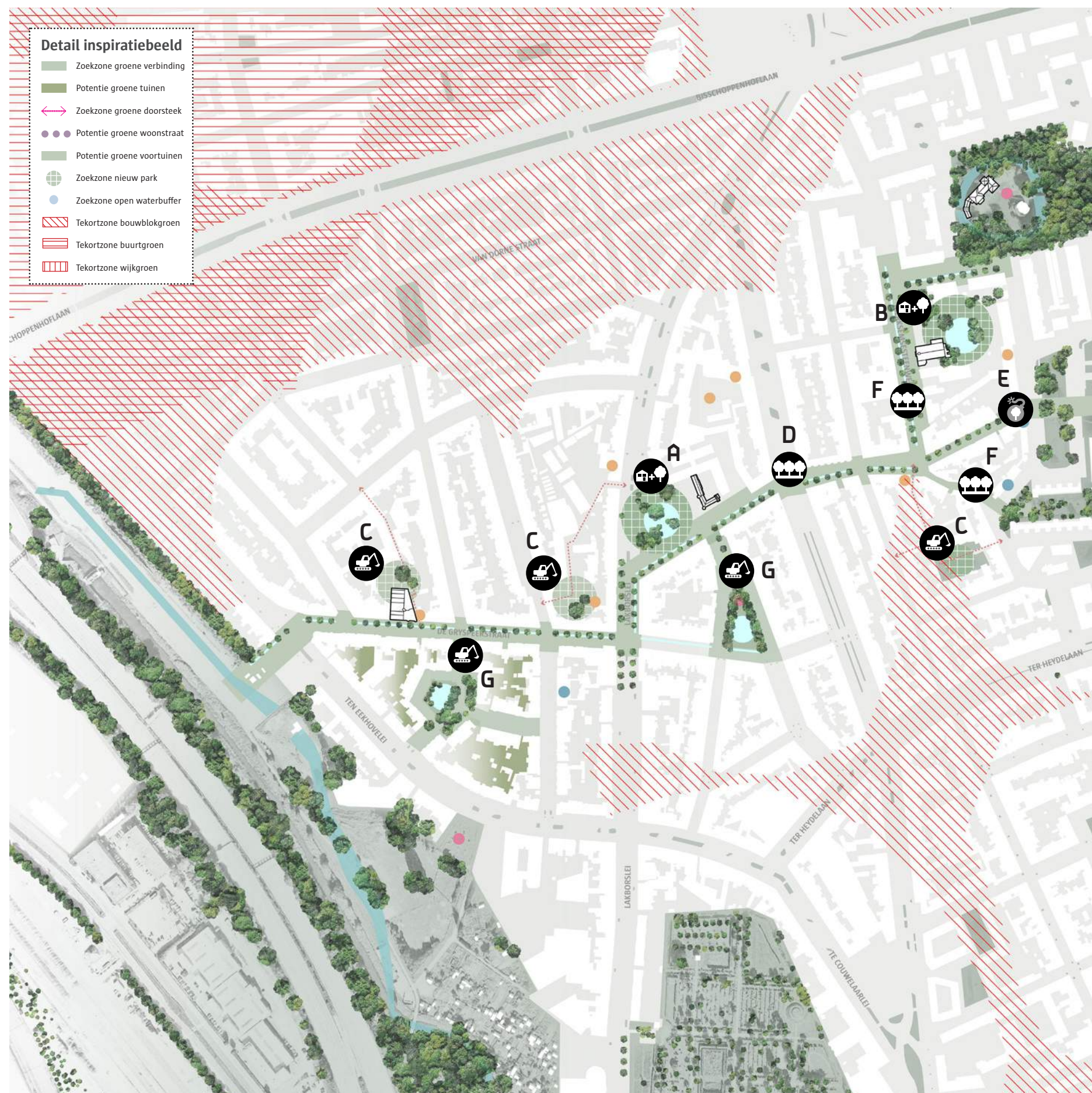
- C1** Vergroenen en openstellen speelplaatsen en binnengebieden, gekoppeld aan publieke doorsteken, kan extra koelteplekken creëren en het traag netwerk vervolledigen.

G NELLENS/BISTHOVE

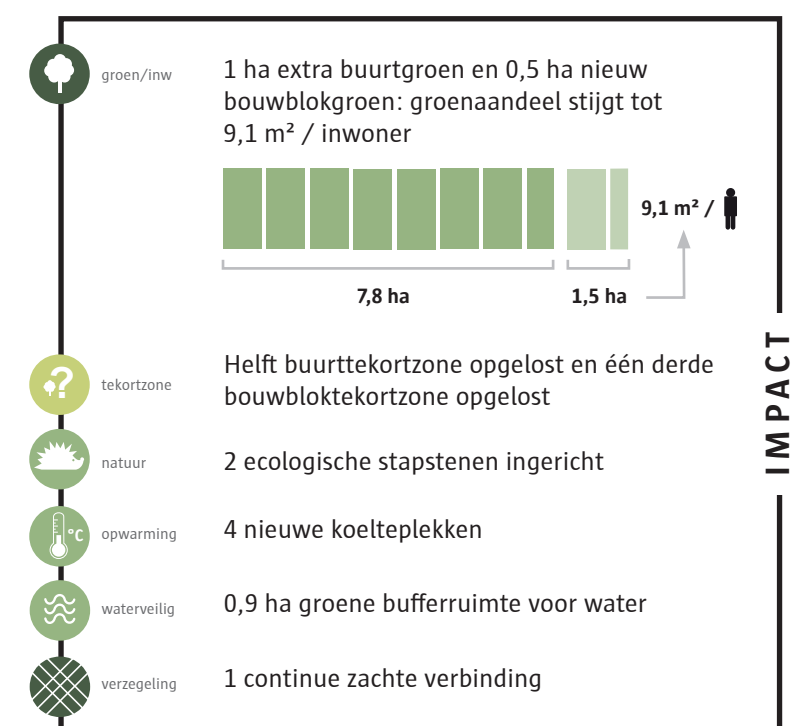
Bestaande groene sproeten kunnen ecologische stapstenen worden door ze verder te ontharden en te verbinden met de Gryspeer- en Berlaimontstraat.

- G1** Verbindingen maximaal vergroenen kan groene plekken onderling linken.
G2 Sproeten uitbreiden door ontharding kan stapstenen (0,5 ha) creëren.

- project winwin groen-grijs
- structurele as groen inrichten
- barrière opheffen door doorsteek
- x2 structurele as groen inrichten
- project win win groen-grijs
- x3 speelplaats groenen publiek maken
- x2 plein onthardenen vergroenen

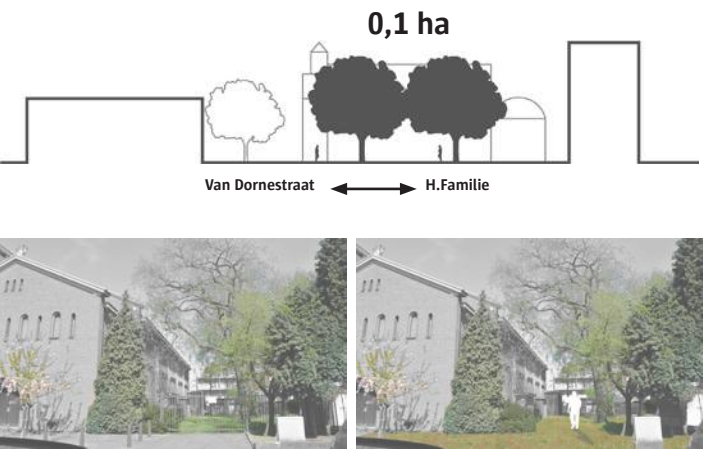
Ten Eekhave / Conforta

ideeën voor een groene slinger Van Dorne - Van Heetvelde

A HEILIGE FAMILIE

Geprivatiseerde open ruimte bij kerk en parochiecentrum (0,1 ha). Potentie als bouwblokgroen en koelteplek mits de plek opengesteld en publiek toegankelijk wordt gemaakt.

- A1 Openstelling bestaand groen kan groentekortzones oplossen en een extra koelteplek creëren.

B VAN DORNEPLEIN

Kruispunt met overmaat aan ruimte. Aansluitend bouwblokken met oudere bebouwing. Cruciale locatie i.f.v. bouwbloktekort, koelteplek en ecologische stapsteen (0,5 ha). Potentie om te ontharden en aansluitend een groenzone te creëren door transformatie/herorganisatie van de bouwblokken.

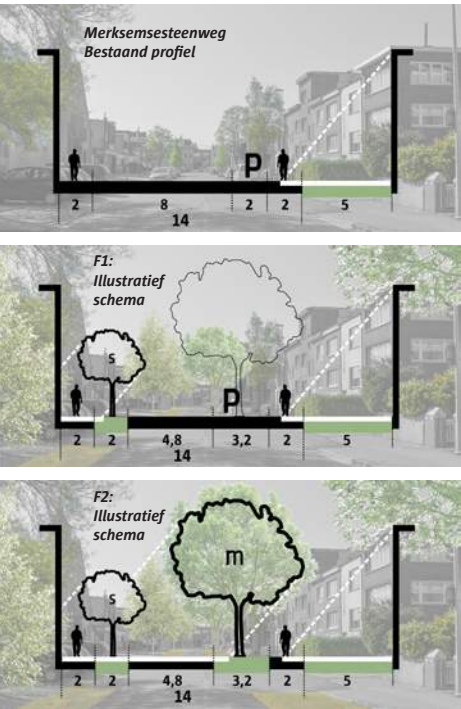
- B1 Door vergroening van publiek domein kan een aanzet gegeven worden om een nieuw pocketpark/koelteplek te ontwikkelen.
- B2 Uitbreiding tot 0,5 ha groen door toevoeging delen van percelen uit de aangrenzende zoekzones in de bouwblokken kan een buurtpark/stapsteen creëren.

F MERKSEMSESTEENWEG

Verbindingen vanuit het Bisschoppenhof naar de groene slinger Gryspeer-Berlaimont en naar het Groen Hart Merksem (via de Bisschoppenhoflaan en de brug over het Albertkanaal). Herinrichten van de straat kan positief bijdragen aan een aangename trage verbinding, meer verkoeling (ontharding + schaduwvorming) en betere waterbuffering. In combinatie met de nodige mobiliteitsruimte is een gefaseerde aanpak mogelijk: eerst strategische bomen, dan groeiscenario tot berm in combinatie met alternatief buurtparkeren.

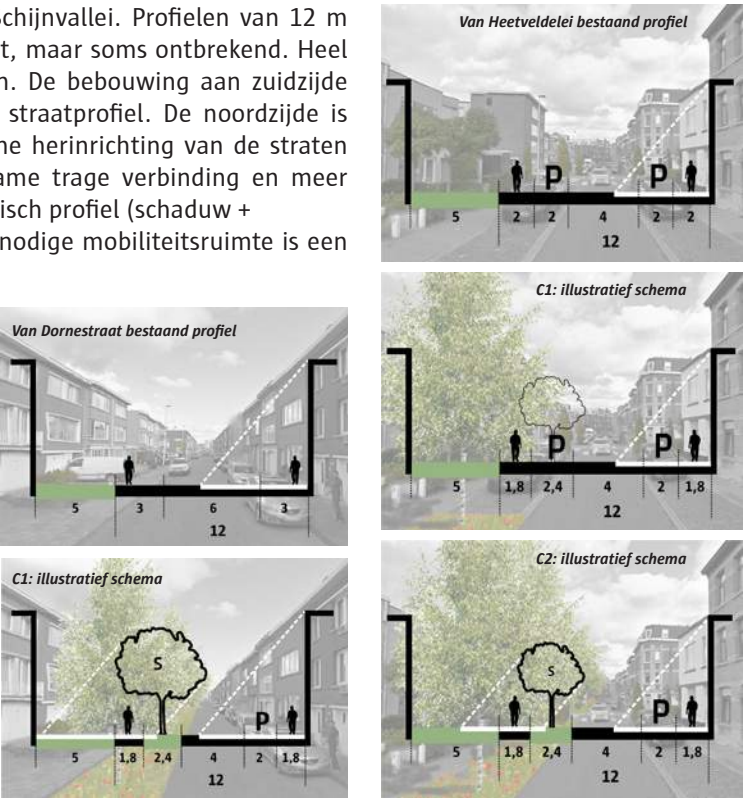
- F1 Een groene berm aan de oostzijde, samen met bomen small en medium aan de westzijde, kan aan één straatzijde een koel traag traject creëren.
- F2 Een groene berm aan de westzijde kan de groene verbinding optimaliseren door de opwarmende oppervlakte tot een minimum te beperken.

C DORNE/HEETVELDE

Verbinding Bisschoppenhof en Schijnvallei. Profielen van 12 m breed. Voortuinen aan noordkant, maar soms ontbrekend. Heel weinig publieke groenelementen. De bebouwing aan zuidzijde beschaduwde één derde van het straatprofiel. De noordzijde is gevoelig voor opwarming. Groene herinrichting van de straten kan bijdragen aan een aangename trage verbinding en meer verkoeling d.m.v. een asymmetrisch profiel (schaduw + ontharding). In combinatie met nodige mobiliteitsruimte is een gefaseerde aanpak mogelijk: eerst strategische bomen, dan groeiscenario tot berm in combinatie met alternatief buurtparkeren.

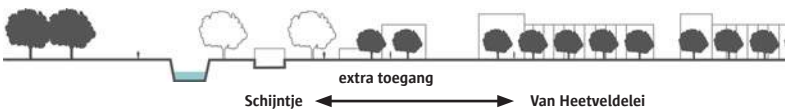
- C1 straatbomen medium aan noordzijde beide straten. In Van Dornestraat kan een berm ineens de opwarmende oppervlakte beperken.
- C2 een berm aan noordzijde Van Heetveldelei kan de opwarmende oppervlakte beperken.

D TOEGANG SCHIJN

Huizenrij tussen Ten Eekhavelei en Schijnvallei. Barrière t.o.v. de groene slinger en het bereik van het landschap. Er ontbreekt een verbinding tussen woonwijk en groen. Potentiële locatie van een extra toegang is afhankelijk van de ligging van de metro en het toekomstige ontwerp van het landschap (Over De Ring).

- D1 Door een rechtstreekse groene doorsteek te voorzien tussen de Ten Eekhavelei en de Schijnvallei t.h.v. de groene slinger kan een missing link in het groene netwerk en groentekortzones opgelost worden.

E VAN DEYNSEPLEIN

Bestaande groene sproet. Potentiële stapsteen (0,5 ha) i.f.v. stedelijke biodiversiteit. Verder ontharden en verbinden met Van Dornestraat kan de plek beter verankeren in het groene netwerk.

- E1 Het groene plein kan door ontharding uitgebreid worden tot een volwaardige stapsteen en bouwblokpark.

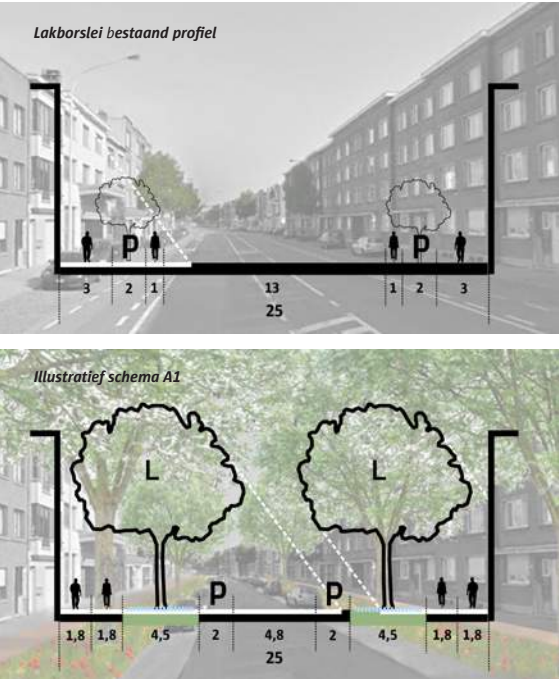
Ten Eekhave / Conforta

ideeën voor een poreuze wijk

A LAKBORSLEI

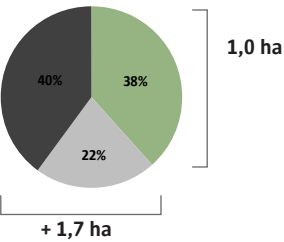
Noordzuid-gericht as tussen de delen Ten Eekhave en Conforta. Erlangs zijn twee secundaire scholen gelegen. De as vervult op sommige locaties een verzamelende en/of bufferende rol in de waterhuishouding van dit districtsdeel. Herinrichten van de straat kan i.f.v. een aangename trage verbinding, verkoeling en buffering een meerwaarde zijn. In combinatie met nodige mobiliteitsruimte, daarbij voorkeur voor een symmetrisch profiel (schaduwvorming + ontharding).

A1 Aanzet tot vergroening wordt gelegd in recente herinrichting. Op termijn kan verdere vergroening door het voorzien van straatbomen type large en bermen aan beide straatzijden de opwarmende oppervlakte beperken. Combineren met een watervoerend oppervlakte-element kan hieraan ook een bijdrage leveren.

C VOORTUINEN

Voortuinstraken komen vooral in deel Ten Eekhave voor. In heel wat straten zijn ze bedreigd door een toenemende verhardings-tendens. Amper 38% van de voortuinen is nog groen (1,0 ha). Door voortuinen te vergroenen kunnen ze het groen micro-netwerk ondersteunen. Meer individuele groene voortuinen samen hebben een groter afkoelend en infiltrerend vermogen.

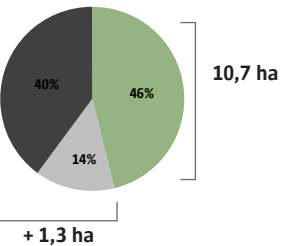

Vergroenen van voortuinen kan in dit districtsdeel een meerwaarde zijn. Met vergroening van grijze voortuinstraken (62%) kan 1,7 ha groen bijgecreëerd worden, m.a.w. de oppervlakte van 3 buurtparkjes (0,5ha).

C1 Eigenaars stimuleren en ondersteunen om resterend groen te behouden en grijze voortuinen terug te vergroenen helpt klimaat en stedelijke natuur te versterken.

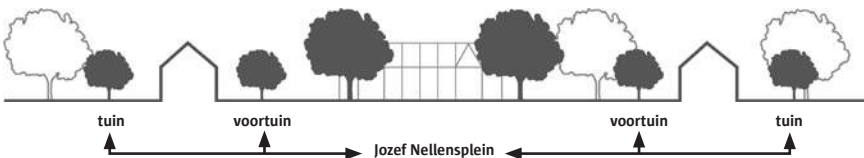
D TUINEN

Binnengebieden met grotendeels groene tuinzones en op sommige plekken open verbindingen naar andere bouwblokken of publiek groen. Groene tuinen ondersteunen een koeler stadsklimaat en het ecologisch micronetwerk. Opdeling in individuele tuinen en een gesloten bouwschil beperken de doorwaadbaarheid i.f.v. soorten. Groene tuinen kan bijdragen aan de leefkwaliteit, klimaatproblematiek en ecologische permeabiliteit.

Groene tuinen vertegenwoordigen een aandeel van 46% van de binnengebieden of circa 10,7 ha, m.a.w. de grootte van twee wijkparken (5 ha). Ontpitting en vergroening van binnengebieden kan circa 1,3 ha groen (d.i. de grootte van 2 buurtparken) opleveren.

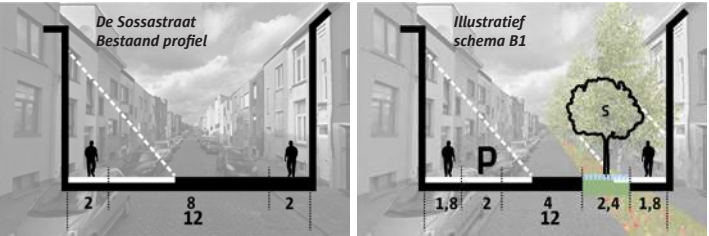
D1 Behoud van groene tuinen en waardevolle bomen kan een positieve impact hebben i.f.v. de verkoeling van dit districtsdeel. Daarnaast kan beperken van tussenliggende afsluitingen of toepassen soortvriendelijke varianten, behouden van openingen in de bouwschil of uitbreiden ervan nuttig zijn i.f.v. migratie-opties voor stedelijke natuur.

B DE SOSSASTRAAT

Aftakking vanuit de Lakborslei naar de wijk Kronenburg. De Sossastraat sluit daar aan op de Meyersstraat (een potentiële groene straat) en ontsluit zo Kronenburg naar het groen netwerk van Deurne-Noord. Door de straat herin te richten met een asymmetrisch profiel (schaduwvorming + ontharding) kan ze ingeschakeld worden i.f.v. een aangename trage verbinding en buffering. De herinrichting is mogelijk in combinatie met nodige mobiliteitsruimte en alternatief buurtparkeren.

B1 Voorzien van bomen en een berm aan de oostzijde van het straatprofiel kan de opwarmende oppervlakte beperken.

E ONTPITTEN

Percelen met diepe achterbouwen en een hoge verhardingsgraad beperken afkoeling en infiltratie. In de overstromingsgevoelige Schijnvallei kan minder grondinname (footprint) daarom nuttig zijn.

E1 Ontpitten van strategische gronden kan de infiltratie-mogelijkheden en het verkoelingspotentieel ervan opwaarderen.
E2 Algemene ontpitting bouwblokken in de hele wijk kan bijdragen aan een grotere porositeit van het weefsel.

F OVERSTEEKPLEK

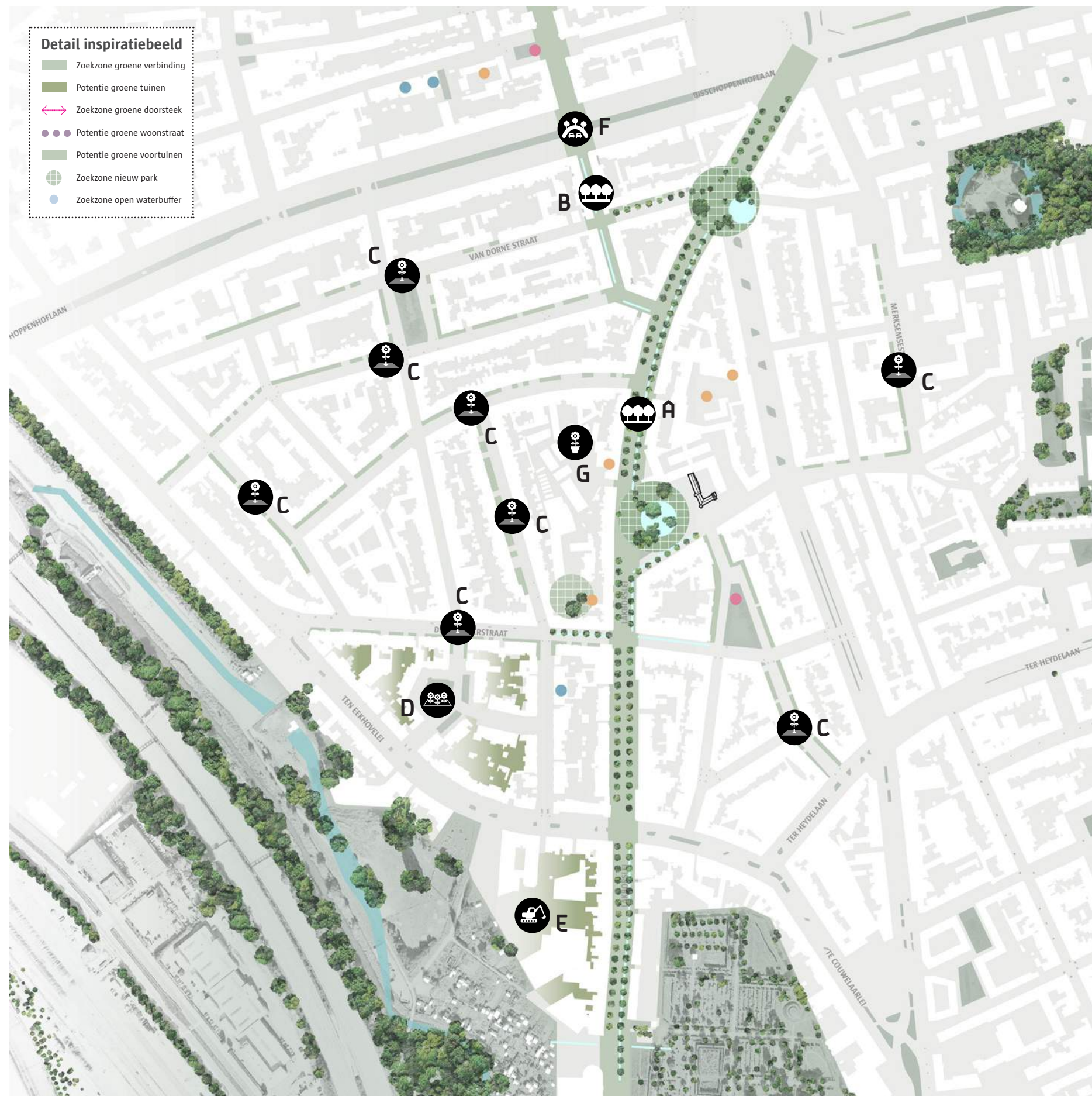
Oversteekplaats tussen twee potentiële groene straten (Meyersstraat en De Sossastraat). Lichtengeregeld kruispunt. Begeleiding en vergroening van zacht traject wenselijk i.f.v. zichtbaarheid en veiligheid.

F1 Vergroening kan de oversteekplaats visueel meer accentueren en veiliger maken voor mens en dier.

G GEBOUWGROEN

Volledig districtsdeel met dominant vroeg 20e eeuwse kleinschalige rijwoningen en grijze inrichting van de open ruimte (o.a. hellende voortuinstraken,...). Langs de Lakborslei uitzonderlijk enkele appartementsgebouwen. Ontbreken van microgroen ondermijnt de beeldkwaliteit, doorwaadbaarheid en klimaatresistentie.

G1 Toepassen van microgroen (groene gevels, groene daken, groenslingers, tegeltuinen,...) kan opwarming beperken en de waterafvoer vertragen.

- grijze barrière verzachten
- voortuinen vergroenen
- x2 structurele as groen inrichten
- microgroen voorzien
- ontpitten en tuinen vergroenen
- strategische sites ontharden

	groen/inw	bouwblok- en buurtgroen statusquo
	tekortzone	buurt- en bouwbloktekortzones statusquo
	natuur	ecologische permeabiliteit neemt toe
	opwarming	beperking opwarming door ontzegeling
	waterv veilig	meer infiltratie mogelijk
	verzegeling	3 ha ontz egelde percelen

IMPACT

Ten Eekhave / Conforta
inspiratieprojecten

